

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ק"ג, חג הפסח תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

'והגדת לבנך וגו' - סיפור יציאת מצרים

ואמרה 'בעבור זה', לומר שהמצוה היא רק בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך.

והגדת לבנך גם סיפור נס אור הלילה

ויתכן אף שכוונת הפסוק באמרו 'והגדת לבנך ביום ההוא', שחלק ממצות הסיפור הוא גם לספר גם נס זה, שאותו הלילה נהפך ליום, וזהו שאמר 'והגדת לבנך ביום ההוא', כלומר, תגיד לבנך ענין זה של 'ביום ההוא', שהלילה הוא האיר כמו יום.

'לאמר' גם באדם לבדו

בדרך נוספת ניתן לבאר את כפילות הלשון 'והגדת' ו'לאמר', שבתחילה אמר 'והגדת לבנך', שאם יש לו בנים יגיד לבנים, אמנם מכך משמע שהמצוה היא רק כשיש בנים, והיה מקום לטעות שכשאינן בנים אין מצוה לספר ביציאת מצרים, לכך הוסיף הפסוק 'לאמר', להשמיענו שגם אם אין בנים יש מצוה לספר ביציאת מצרים אפילו בינו לבין עצמו.

מדוע נאמר 'לבנך'

אלא שיש לשאול, שאם המצוה שייכת גם כשאינן בנים, אם כן מדוע נאמר כלל 'לבנך', היה לו לומר רק 'והגדת ביום ההוא', שהרי אף כשאינן בנים נוהגת מצות הסיפור, ושוב לא יצטרך לרבות דין זה מ'לאמר'. ובדרך הפשט יש לתרץ, שאילו לא היה נאמר לא 'לבנך' ולא 'לאמר', לא היינו מרבים שהמצוה היא אף בינו לבין עצמו, והיינו סבורים שמצות הגדה וסיפור היא רק לאדם אחר כמשמעות 'לאמר' שמשמעותו לומר לאחרים, ורק אחר שכתוב 'לבנך' ואם כן 'לאמר' הוא מיותר, יש ללמוד שבא לרבות גם אם אין לו בן.

המקיים 'והגדת' יזכה שיהא לו 'בנך'

ובדרך דרש יש לומר, שכוונת הפסוק ב'והגדת לבנך' היא בדרך סגולה וברכה, שהמקיים מצות 'והגדת' כהלכתה, יזכה לבנים ויוכל לקיים המצוה גם בהגדה לבניו, וכדי שלא נטעה לומר שהמצוה היא לבנך דווקא, הוצרכה תורה לכתוב 'לאמר' להשמיענו שהמצוה היא גם לאדם הנמצא לבדו.

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים (פר' בא - יג, ח).

מפסוק זה דרשו חז"ל (מכילתא מסכתא דפסחא יז; והגדה של פסח) שמצות סיפור יציאת מצרים היא בליל ט"ו בניסן, הוא ליל הסדר, ממה שנאמר 'בעבור זה עשה ה' לי', ולשון זה משמעו דבר שאפשר להצביע עליו באצבע, ופירושו שהכוונה בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך. ועל שם פסוק זה נקרא סדר האמירה בליל הסדר בשם 'הגדה של פסח', כלשון 'והגדת לבנך' האמור בפסוק זה.

מתחיל בגנות ומסיים בשבח

ונראה לבאר כוונת הפסוק על פי המבואר במשנה (פסחים קטז, א) שצורת מצות סיפור יציאת מצרים בליל הסדר היא על ידי שמתחיל בגנות ומסיים בשבח, כלומר, שמתחיל בסיפור הולדת אבות האומה, שמתחילה היה תרח אבי אברהם עובד עבודה זרה וכו', ורק לאחר מכן מסיים בשבח על שקירבנו הקב"ה לעבודתו וגאלנו ממצרים.

וזהו שהזכיר הפסוק שתי לשונות של סיפור, תחילה 'והגדת', שהוא לשון קשה כגידיים, לפי שצריך לפתוח בסיפור הגנות שהוא דבר קשה, ולאחר מכן 'לאמר', שהוא לשון רכה, והוא הסיום בשבח, שמספר בניסים ונפלאות שעשה הקב"ה עמנו עד שהוציאנו ממצרים, והם דברים רכים המשמחים את לב האדם.

ליל הסדר האיר כאור יום

ומה שנאמר 'ביום ההוא' יתפרש על פי המבואר בזוהר, שבאותו הלילה שיצאו בני ישראל ממצרים היה האור מאיר כבאמצע היום, עד שראו כל העם את הניסים שנעשו באותו הלילה, ודרשו על זה את הפסוק 'ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה', ולכך נקרא ליל חמשה עשר בניסן בשם 'ביום ההוא'. וכדי שלא נטעה לפרש שהמצוה לספר ביציאת מצרים היא ביום, לכך הוסיפה התורה

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו לפקס: 077-4702681

או למייל המערכת p0774702681@gmail.com

פרוייקט סגולת לימוד דברי רבינו בליל הסדר לזכות בבנים (ב')

לימוד קטע הבא בליל הסדר סגולה לבן זכר

ידוע בשער בת רבים, שכל הלומד את דברי רבינו האוהחה"ק כדלהלן בליל הסדר, יזכה לבן זכר, ורבים נושעו בזכות סגולה זו.

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר וגו' (שם, יג, ח). כתב רבינו האוהחה"ק: י"ל, "והגדת לבנך" בשלמא אם יש לו בן, יכול אם אין לו בן יהיה פטור, תלמוד לומר "לאמר" שעל כל פנים צריך להגיד אפילו בינו לבין עצמו. ואם תאמר כיון שעל כל פנים צריך להגיד אפילו בינו לבין עצמו א"כ למה אמר "לבנך"? וי"ל שרומז באומרו "והגדת לבנך" שאם יגיד הגדה האמורה בענין יזכהו ה' שיגיד לבנו עכ"ל.

לילה של ישועות!

הרבי, קיים אותה, וזכה לישועה גלויה וברורה בזכותה!
כי הלילה הזה הוא לא יום ולא לילה, הוא יצירה נפרדת,
שמימית, לילה שמאיר כמו יום ממש. שערי אורה פתוחים,
שערי השפע מוריקים טובה, צריך רק לחטוף את ההזדמנות!
(ספר פניני פרשת השבוע).

בלילה הזה התרחשו בו ניסים רבים

כן יש לציין לדברי רבינו האור החיים הק' בפסוק ליל שימורים וגו' (פר' בא - יב, מב), שליל זה התרחשו בו ניסים רבים, וזה לשונו: "יכוון הכתוב לרמוז לה' ניסים מופלאים שזמנם לילה זו. (א) בימי אברהם כשהכה את ד' המלכים (בראשית יד, טו) "וַיַּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לַיְלָה". (ב) ביציאת מצרים דכתיב (לעיל פסוק כט) "וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה". (ג) בימי חזקיהו כשהכה גבריאל מחנה סנחריב דכתיב (מ"ב יט, לה) "וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא" וגו'. (ד) בימי מרדכי ואסתר (אסתר ו) "בַּלַּיְלָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ". (ה) גאולה העתידה.

ורימזם הכתוב, כנגד נס אברהם אמר "ליל שְׁמֵרִים הוא לה" כי באמצעות הנס התגלה אמיתותו יתברך כאומרם ז"ל (בר"ר פמ"ב) שיש מהאומות שלא היו מאמינים בנס הצלתו מאור כשדים, והאמינו בנס הכאת ד' מלכים. וכנגד מצרים אמר "להוציאם מארץ מצרים". וכנגד נס חזקיהו אמר הוא הלילה הידוע לנס כרשום בדברי הנביא (מ"ב יט) "וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלְאָךְ וְגו'". וכנגד נס מרדכי אמר "הַיְזָה לָהּ". וכנגד גאולה העתידה אמר "שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם", פירושו לסוף הדורות בעגלא ובזמן קריב" עכ"ל.

אחרי קרוב לעשר שנות המתנה ארוכות לזרע של קיימא, ולאחר שכבר ניסו בני הזוג סגולות רבות וחוו אכזבות לא מעטות, נכנס הבעל לאחד מגדולי דורנו שליט"א בחורף תשס"ה, והביע בפניו את כאבו על השנים הארוכות והמתנה הממושכת... 'מה עוד אוכל לעשות כדי לזכות בזרע של קיימא?' שאל בסערת נפש...

הרבי שמע את דבריו, וראשית עודד אותו וחזק את ידיו. אחר כך הרהר קלות והוסיף: 'הנה, אנו מתקרבים לליל הסדר, אז תהיה לך הזדמנות!'

במתיונות ובסבלנות, מסביר לו הרבי למה הוא מתכוון: 'ראה נא, זהו לילה כיום יאיר. עצתי, כי בלילה הזה תלמד מספר 'אור החיים הקדוש' את הקטע בפרשת 'בא', פרק י"ג פסוק ח', על המילים 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמור'. שם, מגלה 'אור החיים הקדוש' כי עצם סיפור יציאת מצרים בליל הסדר הוא סגולה לזכות בזרע של קיימא, אמר הרבי...

האברך יצא לדרכו, שומר את הדבר בלבו, נערך בציפיה דרוכה לליל הסדר, ללמוד את הקטע המדובר מספר 'אור החיים הקדוש', כפי הסגולה שהורה הרבי...

עוד לפני חנוכה תשס"ו, פעה התינוק הצעיר, אותו 'בן של ליל הסדר', פעיות ראשונות. כהיום, הילד בן עשר, ואביו זוכה לספר לו מיציאת מצרים בליל הסדר...

את התגלית הזו, שמענו מהמשפיע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, שהעיד על עשרות זוגות שנושעו בזכות הסגולה הייחודית הזו, ותיעדנו אותה באופן אותנטי גם מפי בעל המעשה, אשר שמע את הסגולה מפי

בְּאוֹר הַהֵלֶכֶה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

מצוה לספר לבנו שהיה אז לילה כיום יאיר

בנך ענין פדיון בכור אם ישאלך אתה חייב לומר לו, אבל בלא שאלה אין חיוב אלא בליל פסח. ולזה דקדק לומר "מחר" פירוש אפילו למחר דהיינו כל זמן שיהיה. ואמר "לאמר", פירוש שתהיה כוונתו בשאלה שתאמר אליו אז הוא שתשיבהו בדרך האמור, אבל אם יאמר מה זאת בדרך זלזול, לא לכוונת התשובה, לא תשיבהו כזה.

וכתב בספר חוט שני (ח"ג עמוד רלד) שאם הבן שואל בפדיון הבן מה זאת, האב חייב מן התורה לספר לו את סיפור יציאת מצרים, וכפשוטו הכתוב. אמנם אין חיוב של 'את פתח לו', שהוא חיוב לספר לבנו אף כשאינו שואלו, אלא בליל ט"ו, כיון דלומדים חיוב זה מוהגדת לבנך.

נמצא שיש מצוה לספר דבר זה לבנים בליל פסח וכמרומו בקרא, ותמה אני על בעלי ההגדה (מהדירי ומו"ל ההגדות השונות לדורותיהם), שלא רמזו כלל לדין זה עכ"ד.

מתי יש חיוב לספר לבנו את יציאת מצרים בנוסף על ליל פסח

וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֶּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֶזֶק יָד הוֹצֵאתִנִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִפֶּתַח עֲבָדִים (יג, יד).

בספר חשוקי חמד (בבא קמא פ, ב) הביא חידה מענינת: מתי יש חיוב לספר לבנו את יציאת מצרים בנוסף על ליל פסח תשובה. נאמר בתורה (שמות יג יד) 'והיה כי ישאלך בנך', וכתב האור החיים הקדוש והיה כי ישאלך וגו' פירוש בשעה שיראה

וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר וְגו' (פר' בא - יג, ח).

כתב הגר"מ שטרנבוך בספרו מועדים וזמנים (ח"ג עמ' ס"ו, בלקוטי הערות): הנה לא נתבאר במפרשים עד היכן חיוב הגדה, ונראה שהחובה היא בכל אחד כפי הבנתו, ובתורה כתיב "והגדת לבנך" סתם, משמע דלכל אחד כפי הבנתו, וזהו עיקר המצוה גם לחכמים ולזקנים, שכל אחד חייב להתבונן ולהבין כפי כוחו.

וחידוש מצאתי בפירוש אור החיים על התורה, בפרשת בא דהנה אחז"ל כי אותו לילה היה כיום יאיר כצחות היום, וכמבואר בזוה"ק, ורמז זה בפסוק "והגדת לבנך ביום ההוא" כי יתכוין לומר שיגיד לו גם נס זה שהלילה נעשה ליום עכ"ל.

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו מדוע כתיב בפסוק וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא, מה בא הכתוב לרמז "ביום ההוא"?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים ז"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השופכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע. חידושים והנהגות להלכה קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה. דברי הדרכה ומוסר מעשיות כוחי והלימות רבינו אור החיים. מצוות מותרות"ג במשנת רבינו מדור שבחי חיים.

מארים את הנשמה

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתניות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

הסבא קדישא [הדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע] תהלים, הזכירו הרבה שמות של אנשים ועל כולם אמר בזכות האור החיים יושעו, ושיאמרו להם ללמוד בכל שבוע לפחות קטע אחד מדברי האור החיים הקדוש.

(תנחומיך ישעשעו נפשי עמ' 908)

הטועם מיערת דבשו יאורו עיניו

הנה יום בא לה' השמש יצא על הארץ, ובאור פני מלך חיים הארץ האירה מכבודו, כבוד חכמים ינחל, נחלה שפרה עליו, תורת אלקיו בקרבנו, בקרב חכמים יליו, הרב הכולל רב מחולל כל הדתין המצאין כבוד מורנו הרב רבי חיים אבן עטר נר"ו, ותלמודו בידו ספר הנותן אמרי שפר, באור על חמשה חמשי תורה, ושלא חיו פרדס רמונים עם פרי מגדים, הטועם מיערת דבשו יאורו עיניו, כי כשמו כן הוא אור החיים, ונהורא עמיה שריה, לפום רבנו ותלמידיהוון, חיים הם למוציאיהם למוציאיהם בפה, לאור באור החיים נצחיים בארצות החיים.

(הסכמת מעלת רבני ויניציאה לספר אור החיים)

חיבורים ספורים נקראים בשם קדוש

סיפר האדמו"ר הרי"צ בשם אביו - הרבי מהרש"ב נ"ע, שאביו שמע בשם אביו - כ"ק אדמו"ר מהר"ש, היה יהודי קדוש ושמור ר' חיים בן עטר, ולו היו רק בנות ולמד אתם תורה. ומה שלמד אתם רשם אחר כך ומזה נוצר הפרוש "אור החיים" (על התורה). ונקרא בשם 'אור החיים הקדוש' אשר רק חיבורים ספורים נקראים בשם 'קדוש'.

(קובץ סיפורים, חב"ד עמ' 50)

היה בולע את המלים הקדושות בשקיקה ובחשק רב

תחילת הטיש היה מגנון [האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע] מגן אבות מתוך תפלת ליל שבת, פעם בניגון המיוחס לרבי מאפטא זי"ע שמרן הסבא קדישא היה נכדו ופעם בניגון קרליני ישן.

היה לומד פסוק אחד מהחמש עם פרוש אור החיים הקדוש, ולפעמים היה שוכח לגמור, היה בולע את המלים הקדושות בשקיקה ובחשק רב ולפעמים היה כאלו מתעורר מתוך חלום מתוק ומתנצל שהאריך קצת בלמוד האור החיים הקדוש, ופשוט לא שם לב מרוב תשוקה ולהיטות ללמוד אור החיים הקדוש.

(תנחומיך ישעשעו נפשי עמ' 163)

ללמוד בכל שבוע לפחות קטע אחד מה'אור החיים' הקדוש

נסעו לקברו של בעל ההלולא האור החיים הקדוש, עצרו את המכונית במקום שיכולים לראות הקבר ומשם אמר מרן הרבי

הלומדים בספרו הם מבני חבורתו של רבנו האור החיים

מרן הסבא קדישא [האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע] בבית מדרשו בבית וגן, דיבר עם האנשים אודות יומא דהילולא של האור החיים הקדוש ואמר, זכות להזכירו לטובה ביום ההילולא שלו שימליץ טוב עבורנו תמיד ובפרט ביום שנסתלק.

אלו הדוגלים בדרך הבעש"ט הרי לומדים את ספרו בחשק ובהתלהבות, הם נקראים מבני חבורתו כי עקר המהות של כל אדם זה דברי תורה, וכל צדיק שמשאיר ברכה דברי תורה שלו הקשר הגדול ביותר אליו זה על ידי הספר ודברי התורה שהשאיר.

ב"ה שאנו גם משתדלים להסתכל קצת בספר הקדוש הזה מדי שבוע, הרבה אינני מבין אבל משתדל אני לכל יעבר שבת בלי פרוש אור החיים על התורה, בודאי יש לנו שייכות אליו ונוכל לבקש ממנו שיפעל לפני כסא הכבוד לטוב לישראל תמיד, אמן.

(תנחומיך ישעשעו נפשי עמ' 521)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון יהודי מבית פון קליק.

אז אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 033-100-000
מקישים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

חייגו: 073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333